

Kolozs megye a középkorban sem világi, sem egyházi beosztásban, sem nemzetiségi szempontból nem volt egységes terület. Miként kapcsolódtak össze a nemesi megyében a területileg és társadalmilag változatos képletek, milyen nemzetiségek jöttek, kiknek a révén, mekkora jelentőséggel – ennek a vázolója volt dolgozatom célja. A megyemonográfiák sorában nem írták meg Kolozs megye történetét. Annál értékesebb Csánki Dezső „Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában” című munkájának V. kötetében adott részletes és alapos feldolgozás. Ez azonban történeti földrajz, mely természetesen nem terjeszkedhet ki a várispánság korára, a társadalmi fejlődésre és helységenként tárgyalva a területet, egyes nagyobb csoportokra. Csánki adatai nyomán Györffy István néprajzi térképen ábrázolta a nemzetiségek XV. századi elhelyezkedését (Föld és Ember, 1925). Kolozsvár városáról nagyterjedelmű művet írt Jakab Elek. Főleg okmánytára használható s nem maga a várostörténet, mert ez a XIX. században nem is készíthetett modern eszközökkel.

Az Országos Levéltárban és a kolozsvári levéltárakban végzett kutatásaimat a megfelelő irodalommal kiegészítve, kész dolgozatomat, nyelvészeti szempontból dr. Kniezsa István egy. ny. rk. tanár úr volt szíves átnézni, akinek itt mondok hálás köszönetet. A tőle kapott magyarázatokat a jegyzetekben esetenként jelzem.